

crkva u svijetu

PRILOZI

PJESNIČKE SLUTNJE I RAZGOVORI S BOGOM*

Stanislava Adamić

Stvaram — dakle jesam. I ovaj čas, kad pišem utiskujući u papir misleno-emocionalnu viziju sebe i svijeta, potvrđujem se i — ne mogu sebe objasniti. Riječ, poetska tvorevina mog biološkog, duhovnog i transcendentnog bića, izranja i uranja, propinje se i pada. Upinje se prema Bogu.

Sad bljesak, sad ugasnuće.

Ima jedna ponornica u dubokim, neistraživim slojevima zemlje s nanosima pijeska, mulja, kamenja... I prodire prema suncu. Pomamna rijeka, sad tiha, sad jogunasta, pitoma i gnjevna. Simbolika pradavne, neugasive duše, opterećene i obogaćene s nasljeđem otaca i podneblja u kojima su rasli. Tu je otac moga oca i mati moje majke — iz praiskonske roditeljske igre, uobličeni i neuhvatljivi, u jednoj želji, kretnji, nadahnuću, poticaju. I biva zemlja — napućena raskošnom raznolikošću likova. Obrisi su sve jasniji, čine se opipljivi. Halucinantno. Moje meso, hir moje krvi, projekcija mog čudljivog duha, a neznan je trenutak njihova prapočetka. Duboko skrivena u zametku, rasanjena u genima, — najavljujući lik i sliku.

Podsvijest. Blagoslovljena, uzemljena, transcendentna. Mašta nije samo mašta, ni bajka samo bajka, ni pjesma: ritmičko-vizualni poredaj riječi i stiha. To je *čovjek*. Pritajen u sjemenci, osvojen u djetetu, uspravljen u misliocu, poklonstveno uronjen u mistiku. I žonglira. Slovim a i zvukom. Nameće se, razmeće, goni, progoni. Plije i ulov. To sam JA. Jedan i stoti od tisuća trenutaka opće duše u *meni* i sada se igra preobražaja, glumi, razgoličuje bit.

U času rađanja mogao je biti šušanj lista, odbljesak kamena, slučajni pogled prolaznika, riječ istrgnuta opijelu i tiradama, boja ugašena u magli. I onda: eksplozivni bljesak Tijela. Kao da uobličuje mene. Malo pomalo prepoznaje

* U povodu 35. obljetnice književnog stvaralaštva Stanislave Adamić, koja je objavila desetak pjesničkih zbirki i čitav niz poetsko-religioznih meditacija donosimo ovaj prilog — posebno pisan za *Crkvu u svijetu* — kao skromni *hommage* zaslužnoj književnici. Stanislava Adamić surađuje i u našoj reviji. Javlja se pod svojim imenom ili pseudonimima: Alma Fides, A. Marius, Ignis Leticia, Ava Mislán (Uredništvo).

se u onoj kretnji djetinjstva, u crti, boji, osmijehu, grimasi lica, a nije samo moje. Kao sjećanje. San i java — i osluškuješ mu glas. Kao priča. U preobilju preobražaja onog lika, koji je sada i nije sada, bio je i nije — s ovim svojim licem, s pogledom nekoga tko je neobjašnjivo zapremio moj prostor. I zrači čuđenjem.

Ja jesam i nisam ja — udvostručen, ustoustručen — s onom sjenom koja je bila moja i sada se ceri i ruga. I onaj *drugi* me pozna, i ja sam ga poznavao istrgnuta iz okvira ulice, jednog vrta oživljena u prvoj igri bezazlenosti, da trenutak kasnije bude sudar: mrtvo tijelo na asfaltu. I ja ga nosim, težak je — u meni. Posmrtno nalik na mog oca. I opet živ. Nisu li to kretnje onog prijatelja, možda samo znanca kome zaboravih ime? I ne bi postojao ni mrtav otac, ni živ prijatelj, ni ono ukrštavanje sjene i boja da nije bilo iskre koju ne objašnjava sama svijest. I nije se ugasila. Izronila je: plamena lađa i oko nje olupine; od njih nove lađe — i na njima putnici prepoznatljivi. Illuminacija! Blijesak... Nisam sâm, nisam sama. Nismo sami.

U metafori pjesme glazbeno otkucava srce — od krvi u njoj, u meni. U akrobaciji prozne riječi i njezine umjetničke i slikovite sugestivnosti moje su dileme, a ne prozirem im pokretače. Ima nešto mistično u onom izrastanju karakterâ s filozofskim sazviježđima u sudaru. Ponavljam što davno napisah u nekom intuiranju eshatološke zbilje: Bajka je najveća istina, jer pripada početku i kraju ljudskog vijeka. — Pokrenuti od Pokretača, s pjesmom naslućujemo cilj — u Njemu i uvijek smo na rubu: povjerenja i sumnje, dobre slutnje i očajanja. Ja sam svijet u svijetu sazviježđa i životni svjetovi bezbrojnih ljudi s mojim se sukobljuju i mire... Cilj pretpostavlja putokaz i stramputicu. Ustazani prema svom Početku, ne možemo mimoići zapletenost raskršća i zahtjev da se raspletu.

U ovoj našoj egzistenciji zabluda i uzvišenih težnja — ljubi i mržnje, trajanje i smrt paradoksalno se susreću i lome. Kolebljivost, nesigurnost ime je čovjeka, kojeg pjesnik kreira, glumeći sebe u bezbrojnim varijantama. Samo je početak čist — iz ovog Početka: dijete, novorođenče zagledano u iznenađenje svijeta, otkrivajući radost. Pjesnici su djeca. A djeca rastu pod suncem i zamagljenim nebom i prkose i dijabolično su uporni u težnji da ih do sebe spuste. I dobro je ako ih zatvore u srce. Da sunce ne bude opekotina i nebo osuda.

U likovima moje poetsko-prozne misli egzistencija je traženje. Mučno prodiranje u (ne)pomirljivosti uma i srca, u sudaru stvari da bi bila radost... Ljudska duša je proročki usmjerena u putu prema Ishodištu tapkajući u mijenama dana i godišnjih doba i njihovu odrazu u Priči. Jer srce nezaustavljivo priča i nespvesno se ispovijeda i moli:

»Strah je, Bože. S tisuću odraza Noći. BEZBROJ se zove: bolest, razdor, mržnja, smrt. Posmrtni ples krabulje. Grumen smo. Zrno jedva vidljivo, jedva opipljivo. Stroj nas melje. Mehanizam razgiban srcem... Slabost, kompromisi, ustupci, nehaaj, malodušnost — izmiču nedužnosti Priče. Pradavne, starije od djetinjstva, čije su se oči otvorile Zemlji« (*Apokalipsa*).

Pred postulatopredjeljenja nespvesno u sebi tražimo uporišta. Mala žarišta: pijedestale, mala kandila. Plamen nije samo naš. Ako se gasi, krivnja je na nama. Mi smo put prema Ishodištu: iz njega svijetlimo, a nismo izvor svjetla. I slamamo se. To je ljudski.

U *Psalmu bezbožnika* bezvjerac-vjernik, vjernik-bezvjerac u odnosu Otac-dijete naslućuje neraskidivost trajanja u Bogu i ne miri se s dosljednošću smrti. Nazire Ga, protivi se, nespvesno Ga opipava, projicira u želji:

»Smiješno. Dođe mi da kunem. Ja nisam bog. Ni malen, ni velik. Ni s Njim Jedinim, ni s Njim umnoženim, jer ga *nemam*. Ja jednostavno nisam Bog... Htio bih da sâm budem bog. Makar najmanji. Da nemir bude manji, da tjeskoba bude blaža. Da je uopće nema... Nazivaju ga ocem... Onda sam i ja dijete. Dijete *Njegovo*. Makar ga ne priznajem... *Meni* se nije objavio. Pa kako da mu budem sin! Ipak, ovo s ocem nekako je ljepše, ljudskije... Ne udaljuje. Ne prisiljava da puzim. Da klečim... Otac zna i što mi treba prije nego ga zamolim. Otac me naprosto *gleda*.

Čuj: Ako jest grijeh, ja sam grijedio, Nepoznati. Ja sam Ti se rugao, besmisleno te izazivao na dvoboj. A nisam te vidio, misam te gledao... — Ako je otac, ne može zanijekati ljubav. Moja put je njegov... Pozna me... Oče, mora da postojiš. Od Tebe sam. Ako je riječ molitva, ja već molim!... Još imam razum. — Ne halucinira. U djetinjstvu, još davnije, imao je moć promatrati čudo. Dobrotu, ako je to točnije.«

Slično *U igri crteža pjeska, vode i neba*: »Oče jedini dobar. Ti znaš sve. Dijete ne mora znati. Zašto naslage znanjâ i rasap u Neznanju... Cijenkah se s Tobom. Previdjeh vrijednost evandeoskog blaga za volju iznenađenjâ sajamskih opsjenara, rebusa i horoskopâ, droge s okusom lijeka slova, brojke, ekrana.«

Mora da postoji, izazivlje u podsvijesti, penje se u oštrini slika svijesti.

U *Molitvi ateiste* skeptik Ga izvlači iz sprovoda, silom bi da oživi lešinu prijatelja, opsjeda ga opći fenomen boli i smrti. Nešto nedefinirano, pravdom oblikovano, ne zna u kojem dijelu njegova bića — buni se, proklinje, preklinje. *Zeli*. Tu je. Ali, kako izvući? Kako se sâm iščahuriti iz pomutnje prostora i vremena sa srcem koje bi da u sebe preseli zvijezde, sebe u njih?:

»Smrt ni u kom slučaju ne može u meni naći svoj prostor. Filozofsko opravdanje. U zakonitosti moje misli ona je nepojmljiva. Smrt bilo koja, bilo kakva, bilo čija... A onaj, koga sam jučer otrpao, sudjelovao je u mojoj misli, zajedno smo istraživali srce. Zar zato da se napokon ucervi?...

Ako jesi, Bože, Energijo, Svemoći, uhvati se za moju bolest, u ovo moje kolebanje. Vani je pogreb. U meni je. Ja slijedim mrtvavčev hod... Ja se ne mirim s lešinom, moje srce na koncu nije grob... Zašto da se iza najčišćih želja krijem u svoj sram! Zašto da kunem, kad sam u djetinjstvu naučio izgovarati nježnost.«

U zametku pjesničkog nadahnuća, u podsvjesnom pokretaču nemirâ koji gone stvaraoaca da nesvjesno i neznajući otkriva Božji prvotni stvaralački čin — iskrsavaju povorke likova, koje pjesnik rekreira, projicira sebe, lucidno i halucinantno. Odijeva ih u svoje meso, natapa svojom krvju, druge pretače u sebe — one, koji su našli ležaj u njegovoj misli ili se sudarili sa srcem. U priželjkivanju susreta. Na putovima na čijem se kraju nazirao On: Ishodište i Meta — vraćanja. Kao u *Pjesnikovu doživljavanju Boga*:

»Nije li poetsko istovremeno i proročansko, fenomen vizionarstva, u neku ruku i proročke institucije?... U molitvenom susretu s Božjom Riječi čovjek biva pjesnik, pjesnik postaje prorok... Sposobnost poetske mašte da svemu postojećem udahne život svoje samorodne duše, da takve svoje naglašene emotivnosti usmjeri eksploziji Čuda, poistovjećuje se, trenutno, s nekim proročanskim proziranjem Smisla... A pjesnici su djeca... I ne žele da budu zreli... I sama želja da se bude malen, u stalnom dosluhu s iznenađenjima, da se bude podatljiv do raspjevanosti i raspjevan do poklonstva velikom čudu Stvaranja, upućuje na djetinjstvo duše — u onom najdubljem duhovnom smislu, koji dokučuje kontemplacija... Nije uzalud evandeoska poruka protkana pjesmom. Štaviše: ona je sama po sebi pjesma... I starozavjetni prorok nastupa kao pjesnik — s trubom gnjeva, s plamenim bojama osude i blagoslova... I Gorostas na križu potvrđuje pjesnički paradoks dostupan samo mudrosti malenih... Postoji prozračnost, neko bestjelesno stanje u trenutku nadahnuća, kad se tijelo rasplinjuje u napor leta, biva uzlet. I kad uranja u apokaliptičke ponore dječje nasmijan nad mijenom oblika, pjesnik je suveren pokretač igre u slutnji Boga, Pokretača svojih pokreta i suverenog Aktera zbivanja. Odatle zanos.

Pjesma je zavjetni šator duše... Pjesnik-dijete bira svoje nebo, šara po njemu... I misli. U rasposajarnosti slika nepogrešivom logikom djeteta, koje osjeća, zanosi se, voli.«

Radajući svoja lica, pjesnik ponovno i ponovno preporada sebe, sebe izvlači i potvrđuje: dijete, skitnica, lakrdijaš, očajnik, bogohulnik, obraćenik. U svima je — on. Inače ne bi bilo pjesme. Ni slike. Ni prozne priče. U svemu

i svima utisnuto je njegovo lice. Zato je pjesma. Pjesnici su nesvjesni proroci. Osluškuju stvari. Iz enigme postojećeg svijeta, oni bi da izvabe dušu, zatvarajući se u svoj vlastiti mikrokozmos, njima samima neprotumačiv. Zato su pokušaj stiha, pjesme, molitvene riječi:

»Prokleta pjesma. Prokleta djetinjstvo, ako bezazlenost nije klima za isposništvo mudro do proroštva. I ohola blagorječivost što se gnjuša nezgrapne, jednostavne nježnosti pobožnog puka. Ponizi razum, ako je to uvjet da tijelo bude Božji hram i duša zavjetni šator na blaženstvima.

Zar je nužno izreći sve? Čovjek sam sebe do kraja ne prozire. Ti znaš što ja ne znam. I što je najbolnije u mojim dilemama. Dimenzije dobra i zla. I zašto ništa u meni, usprkos što do bolesti želim, nije sinonim za ljubav« (*Apsurd Evanđelja*).

Potencijalni konvertita (u *Uzletu*) lomi se između klecala u crkvi i samoubilačkog izazova morske litice. U razgovoru s nekadašnjim prijateljem, sada svećenikom, izvlači prijašnje dileme (sâm autor je skeptik i vjernik). Pobjeđuje povjerenje:

»I svim svojim bićem, možda ne posve svjesno, priželjkivao je da se nešto vanjsko, olakšavajuće, *ne njegovo*, u njega prelije poput ljekovite, čudesno okrepljujuće vode. I da ne bude umoran, ne više tako neizdržljivo zamršen. Ima li Filip privilegij posjedovanja istine?... U svakom slučaju, Filipov Bog je Radost. Ovaj, njegov, to tek pokušava biti...«

»U djetinjstvu odgajali su nas bajkom. Pričom ubrzavaše zrelost. Oni koji su se sami razočarali. Uporni nisu promašili. Bajka je vječno dobra. Poruka neopoziva. Dobrota je kao dan. Ako postoji noć, postoji dan... I gdje su duše Tvoje, Gospode, zaludene i nemirne, Ti im se isprečuješ na putu...« (*Apsurd Evanđelja*).

I opet, rvući se s protuslovnim snagama u sebi, koje nadiru iz njegova najskrivenijeg sloja, čovjek i pjesnik ne nalazi blagoslovljenu, toliko priželjkivanu ravnotežu sa zahtjevima svojeg vremena. Naprotiv, vidi u njemu praiskonskog Pakosnika, smiješnog, malog i zastrašujućeg — na kraju: jogunastog demona svoga stiha i svoje karikature:

»Ubija me vrijeme. Čudno? Govorim sebi (ponekad vičem da nadglasavam bunovnog, buntovnog, malog pakosnika, koji sve niječe, svemu se suprotstavlja): to je u atmosferi. Bljutavo jugo. Ništa više.

Ima čarolija. Postoji u našem naprednom vijeku spasonosni melem za svaku akutnu tjeskobu: jedna ulaznica za kino ili kazalište, nekoliko koraka do kavane, jedna trka kroz ulične gomile... U tom vremenu izumâ, automata, aparata, preparata — zašto se uznemiravati? Nisam sam. Nismo sami...«

Netko je rekao (čudno kako me taj govor zapekao kao rana, a mišljah da smo istomišljenici): »Pozvao bih Anđela ili đavla na partiju šaha, na jednu kartašku predstavu — bez rizika (zašto da se netko drugi veseli), rado bih se zabavio umotvorinama jednog autentičnog vrača, htio bih ubrzati otkriće, opipati sliku svoje definitivne sudbine, — jer mi je dosadno. DOSADNO — i nije samo dosadno. Negdje boli, ne znam gdje, a htio bih *znati, vidjeti, ispraviti*« (*Paradoks*).

Ali: »Moje tijelo nije moje. Zavoljeh ga kao svetište. Zbog kandila koje nitko ne vidi... Zar je grijeh rasaniti srce da ne zdvaja?

Pokušah. Bio je trenutak volje. Želja je otkrivala vidike ljepše i šire od slika očiju. Zamišljah uspinjanje pjesme. Ne marih za umor, viku iza sebe, obećanje mira. Napor je bio odgoda opsjene, domet pustinja. U meni se ispriječise sjećanja. Ojađenost da sam čovjek...

I opet — san. Tijelo je dobilo krila mašte... Ne mogu dalje! To nije halucinantni blijesak, predigra ludila. Prozor u nebo hoću!...

Je li drskost tražiti jamstvo čuda, oprost — ako i ono promaši?« (*Prozor u nebo*).

Poetski svijet nije blagoslovljeni spokoj. Nije Eshaton. Kroz egzistencijalnu mučninu duša stvaraca — opterećena i otešćana svim bićima koje dodiruje srce — pročišćuje se rasterećujući se u pjesničkoj slici:

»Bojim se. Mrzim užasavanje u sebi. Kolebljivost životinje... Ni noć nije zaklon. Svugdje su zamke... Čekao sam da svi odu. Licemjери i sofisti, trgovci i fanatici. I provokatori, koje je samo Tvoja smrt (tako su mislili) mogla osloboditi straha, vratiti samopouzdanje... Konačno, Ti si me uhdio, ne ja Tebe« (*U pohode s Nikodemom*).

»Dobrodošla neiskupljena riječi, tugo neiscrpiljiva! Izgubljeni u rastu nebo-derā, izbrazdani džunglom i pustinjama, obeshrabreni močvarom u rubu neba — doista mi smo smiješni. Možda su zato neuhvatljivi sunca i zvijezde. A tako se bolno uvlače pod kožu, raspiruju nemir, nešto traže, sugeriraju da nisu sami.

Prohtjeli su nam se zabave i psalmi, procesije i karnevali. U lovu na koje rasplinjujemo se poput mjehura od sapunice u dječjoj igri. I ostajemo protiv volje — u igri, zaskočeni od prostora i vremena, podmetanja i nadmetanja, paragrafa i epitafa. Vreva je moj bližnji, slijep, kljast, gluh, ljigav, nadmen — hulja i rulja, demagog, polubog, iz hira dobar, iz slabosti zao, bez krivnje kriv, ranjiv, samoživ. Moj bližnji — s Anelom pod ruku, s demonom u skutu, zaslijepljen neonskim svjetlima reklama, zbunjen kandidom, tako dirljivo željan topline koja je kao zdravlje. Moj bližnji — glumac samom sebi neprepoznatljiv, skitnica i narkoman, komičan i tužan. I na kraju trke samo — umoran.« (*Dijabolično, nezvanično ili slično*).

»Dogada se svaki dan. Susrećemo se i sudaramo. Jedni drugima uranjamo u mrežu vida i dodirujemo se — u rani. Nerazumljivi u kretnji, govoru, u disanju. Tako je često bespredmetno ime, naziv bilo koga, bilo čega, kad ni ruka ni pogled ne umiju oblikovati ljubav. A sve činimo u ime čovječnosti. Ljubavi obljetavismo okus zbog prečeste upotrebe riječi od koje trne jezik i unakazuju se usta... Ako smo uskraćeni, progoni nas nagon za otimanjem. Zgoditak viška ne stišava ojađenost i nemir. Na kraju — nemamo lice... Iz dana u dan, iz časa u čas, osvajajući prostor kuće, ulice, grada, zamišljene Zemlje — ne opažamo da smo veći. Umor nam je mjera hoda.

Takvi smo. Tako je sve u nama i oko nas. Izlozi su nadomjestak za prazninu vida. Prometna vreva jalovo dočarava svetkovinu dječje mašte. Mehanizam pozdrava i ponavljanja riječi gostoprimstva i želje zdravlja razgolićuju sveopću bolest: ljudi, životinja, stvari.

Mladost je suhoparni zbroj godina, starost nema utjehu sjećanja. Zrelost je ozakonjena trulež.

Magnetofoni, gramofoni, mikrofoni, zvučnici, ekrani veliki, ekrani mali, kompjutori, roboti — promiču misao bez duha i dobre volje« (*Pretvorba*).

U ovom trenutku vremena otuđenosti u urbanim okamenjenim prostorima — ranjiva senzibilnost pjesnika tumač je egzistencijalne izgubljenosti i nesvjesne težnje rasterećenja pod svaku cijenu:

»Sutra će biti drukčije. Usprkos osmrtnici, izjalovljenoj paradi, frazama, parafrazama, nepotvrđenom obećanju Lige za borbu protiv raka, sedativima, — usprkos nama samima, jer nam je tako često do plača... I suze su nekako toplije i čišće i čini se da je u njima sunce, kad ih nitko ne gleda, kad se u njima ogleda samo srce« (*Dijabolično, nezvanično ili slično*).

Bog. Opsesija. Ne mogu bez Njega, makar bez priznavanja volje. On ispisuje moje riječi. A bio je u mojoj misli prije rođenja. Upravo u tome jest moja nemoć i Njegova svemoć. Gdje, kada, u kom trenutku — samo On zna. Kada se i zašto raznježio, u kojem mom praroditelju, da bi Mu omilio pjesnik!

»I vjerujem. I kunem se ako je dozvoljeno prisizati da znam da jest Bog oluja i tišine, neuspavan, prisutan. Onaj isti, neotuden i vedar u ne tako davnim samoubilačkim krizama. Onaj koji se nije nabacivao anatemama na bezumlje pjesnika što u očaju vrijeda. Moj Bog. Sveopći i svugdje. Nazočan i neuhvatljiv. Bez pijedestala papirnih i kamenih. Samo On — i dio neba.

Kiša polako rominja po prozoru. Osluškujem krv. Molitva i prostor Stvoritelja. Možda u grijehu mojemu On Veličanstven sada hoda. Sapeo mi ruke. Srcu dao krila. To nije pjesma. Pjesma nije bez kletve.

Zaboravio je umor. Dječje nemoćno stiskanje šaka, lude izljeve riječi, sumnje, zazivanje čuda. Bez svetinje. Zaboravio je. Ili se možda prisjeća — i sve lijeći. Svejedno. Neka mu je ova soba, moje tijelo, moja duša! I kiša pomiješana sa suzama svetište ako ustreba. Imam srce tisuća hodočašća i bakljade procesija. I nije demon koji me nuka da kažem da je tijelo oltar... U bezumlju rekoh da Ga nema. I — bio je glad. Strvina od živog tijela. Čežnja da barem smrt bude čista. A zatim — On to zna — gomilala se strepnja. Tjeskobom je kvasio kruh. Piće mutio nemirom. U okusu svih stvari bijaše poticaj da se izađe van. Da se bježi. I traži...« (*I jest Bog*).

Neka i ovaj napis. Ovaj napor duše da dodirne Ljubav. Da se iz dubokih i najdubljih slojeva bića, u kojima On prepoznatljiv i neuhvatljiv hoda — molitveno prelije pjesma. Nezaustavljiva, razdragana rijeka, zadivljena u odrazima neba. Dolje je, u dnu, pijesak, i raslinje, i kamen, i školjke. Naslućujem — i kad ne dodirujem i ne vidim. I opet će iznenada iz tajanstvena zračenja srcu izazvati stih. Moj. Ne, sveopće stvari i bića. Dorečenost je u NJEMU.

»Eto pokušavam Ljubavi izgovoriti riječi ljubavi. Sebe osluhnuti da me On čuje. U mehaničkom kretanju stvari — u zemlji, kamenu, zraku, vodi — biti poput Njega postojan i nedjeljiv, neopozivo PRISUTAN u prostoru i vremenu, San i Pjesma, nemir Vatre, neugasiva svjetlost dana...

Odmotavam klupko brigā i ne dolazim do kraja. On, kao u čudesnoj bajci, jednim pogledom razbija Gordijski čvor — kušnje i podvale, opsjena i sljepoće. On VIDI. Mene opčarava stvar. I bližnji, ako ne mjerim njegovim mjerilima. On ČUJE. Ja ne dokućujem ni kolanja vlastite krvi, vlastitom disanju ne osluškujem i ne određujem ritam.

Njegova je zadnja riječ. Ja je naslućujem kroz užasavanje od smrti. Kroz tjeskobe u očekivanju njezina znaka s kojim se ne mirim usprkos Obećanju. On jednim pokretom ruke stišava oluju. Ja ni u izdašnoj dobroti Jutra, ni u nametljivosti boja Sunca ne mogu zaboraviti Noć, jer je u nerazmrsivom tkivu bića i duše.

Pokušavam upravo sada nešto izreći... Ali *ono nešto* nije u meni. Njegovo NEŠTO implicira sve...« (*Upravo sada*).

I tako uvijek — »Iz dubina Te izvlačim. Iz noći. To je moja zrelost. Moja bolest. Htio bih srušiti sve ograde ovisnosti... Ne znam što bih htio. Jezivo mi je hladno — od smrti.

U sebi predvodim svoj pogreb. Kunem i molim. Odgodi ukop. Gadi mi se. Ne podnosim pompu. Mrzim ravnodušnost, znatiželja me povrijeđuje. Neka me ostavi sve...

Kako je jeftino biti pjesnik. Ne zamjeri. Ti si me stvorio...

Znam da sam lešina. Ništa više. Uskrisujem se od trenutka do trenutka — i ne uspijevam otkloniti Apokalipsu. Ja nisam Anđeo, Bože. Shvati da to ne znači: priznavatelj *ne biti*« (*Istina*).

Duboko u biću čovjeka klija Božja stvaralačka Riječ potičući ga na stvaranje. Nagoni ga da kroz svoje životno trajanje bude na Njega sve više nalik. Da se divi Njegovu djelu, zadivljen nad samim sobom uronjen u ljepote, jer ga je rodio u ljubavi, u slobodi opredjeljenja, u stvaralačkoj volji, u radosti ostvarenoga.

Naše su riječi — i raspjevane — samo odzvuk. Ničemu ne dodirujemo dno. Izmićemo i sebi. Ako pjesnik ima nešto od mistika, nešto i od proroka — to je samo osluškivanje Gospodnjeg hoda, pokušaj da se poklonstveno iskaže. »U početku bijaše Riječ«. Ja *nisam riječ*. Riječ mi je samo medij: i laka, i teška, i zagonetna, i nedokučivo slojevita. Izazovna.